

Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach
Wydział Humanistyczny, Instytut Nauk Społecznych i Bezpieczeństwa

---

Polska - Rosja

Perspektywa sąsiedzka

redakcja naukowa
Mirosław Minkina, Malina Kaszuba

INSB
Instytut Nauk Społecznych
i Bezpieczeństwa

Wydział Humanistyczny

UNIwersytet
PRZYRODNICZO-HUMANISTYCZNY W SIEDLCACH

Siedlce 2015

Recenzenci: dr hab. Jacek Zieliński, prof. UPH w Siedlcach
dr hab. Zbigniew Sabak, prof. AON w Warszawie

Redakcja naukowa: dr hab., Mirosław Minkina, prof. UPH w Siedlcach (Wydział Humanistyczny)
dr Malina Kaszuba, UPH w Siedlcach (Wydział Humanistyczny)

Komitet Wydawniczy:

Andrzej Balandynowicz, Andrzej Barczak, Tadeusz Boruta, Janusz Chruściel, Beata Gałek,
Leszek Kania, Jarosław Stanisław Kardas, Rafał Kozak, Krzysztof Lewandowski,
Violetta Machnicka (przewodnicząca), Robert Piętek, Janina Skrzyczyńska, Stanisław Socha,
Andrzej Walendziak, Paweł Żarkowski

Opracowanie indeksu, projekt strony przedtytułowej i okładki Tomasz Chodowiec.

Żaden fragment tej publikacji nie może być reprodukowany, umieszczany w systemach przechowywania informacji lub przekazywany w jakiegokolwiek formie – elektronicznej, mechanicznej, fotokopii czy innych reprodukcji – bez zgody posiadacza praw autorskich.

© Copyright by Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach,
Siedlce 2015

Użycie autorstwa 3.0 Polska – Licencja ta pozwala na kopiowanie, zmienianie, rozprowadzanie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie pod warunkiem oznaczenia autorstwa. Jest to licencja gwarantująca najszersze swobody licencjobiorcy. <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/pl/>

ISBN 978-83-64415-19-7

Wydawca:

Pracownia Wydawnicza
Wydziału Humanistycznego
Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach
08-110 Siedlce, ul. Żytnia 39, pokój 2.45, tel. 25 643 18 68

Dystrybucja: Wydawnictwo UPH w Siedlcach
(www.wydawnictwo.uph.edu.pl)

Skład i łamanie: Tomasz Chodowiec

Wyd. I Format B-5

Ark. wyd. 11. Ark. druk. 16,31.

Druk i oprawa: TOTEM, Inowrocław

Spis treści

Polska-Rosja. Perspektywa sąsiedzka (Mirosław Minkina, Malina Kaszuba) ...	9
Konflikty zbrojne jako instrument wpływu Federacji Rosyjskiej na obszarze poradzieckim. Wnioski dla Ukrainy i Polski (Agnieszka Legucka).....	13
Wprowadzenie	14
Dezinformacja w czasie nowych konfliktów zbrojnych	15
Cele zaangażowanych stron.....	21
Ukraina case	24
Podsumowanie.....	25
Bibliografia	26
Odrodzenie się „zaczepności militarnej” Rosji. Charakter – podglebie – zagrożenia (Jerzy Zalewski)	27
Wprowadzenie	28
Do czego Rosji potrzebna „zaczepność militarna”?	29
Walka informacyjna integralnym elementem „zaczepności militarnej”	35
Zagrożenia rosyjskiej zaczepności militarnej.....	38
Charakterystyczne przejawy zaczepności militarnej Rosji.....	41
„Dziwne manewry” floty i lotnictwa rosyjskiego.....	47
Podsumowanie.....	51
Bibliografia	53
Jak myśli Kreml? Rosja przewidywalna i nieprzewidywalna (Mirosław Minkina).....	55
Wprowadzenie	56
Aneksja Krymu	56
Rosyjska wojna informacyjna	59
Doktryna Putina.....	62
Konsekwencje rosyjskich działań na Ukrainie.....	66
Potrzeba empatii. Zrozumienie rosyjskiego myślenia	67
Podsumowanie.....	73
Bibliografia	73
Bezpieczeństwo narodowe Polski i Rosji: porównawcze aspekty prawne (Denis V. Iroshnikov)	75
Bibliografia	79

Rosja w polityce bezpieczeństwa Polski i Unii Europejskiej w XXI wieku (Krzysztof Surowiec)	81
Wprowadzenie	82
Polska a Rosja w XXI wieku	88
Podsumowanie	90
Bibliografia	90
Sojusze rosyjskie w dynamice stosunków międzynarodowych a status Polski (Renata Runiewicz-Jasińska)	93
Wprowadzenie	94
Problemy definicyjne.....	96
Rosja i jej sojusze	98
Polsko-rosyjska współpraca bilateralna.....	110
Podsumowanie	113
Bibliografia	115
Wojna pięćsetletnia? Kolejny etap rosyjsko-polskiej rywalizacji geopolitycznej: bilans, stan obecny i perspektywy (Leszek Pawlikowicz)	121
Wprowadzenie	122
Relacje polsko-rosyjskie w latach 1981–1492	122
Relacje polsko-rosyjskie w latach 1492–1989	123
Aktualne relacje polsko-rosyjskie	125
Podsumowanie	126
Aneks	128
Bibliografia	140
Rosja w polityce państw Kaukazu Południowego (Paweł Stawarz)	143
Wprowadzenie	143
Geopolityczne znaczenie Kaukazu Południowego.....	144
Relacje bilateralne Azerbejdżan–Federacja Rosyjska	146
Stosunki sąsiedzkie na linii Armenia–Federacja Rosyjska	148
Relacje wzajemne Gruzja–Federacja Rosyjska	151
Przyszłość polityk Armenii, Azerbejdżanu i Gruzji wobec Federacji Rosyjskiej.....	157
Podsumowanie	161
Bibliografia	163
Aktualizacja doktryny militarnej Federacji Rosyjskiej w 2014 r. Implikacje dla bezpieczeństwa Polski (Marta Stempień)	165
Wprowadzenie	165
Doktryna militarna Federacji Rosyjskiej z 2010 r.	166

Doktryna militarna Rosji z 2014 r. a wojna na Ukrainie i relacje z NATO.	169
Bezpieczeństwo Polski. Od nieistnienia określonego przeciwnika do wzmocnienia wschodniej flanki NATO.....	171
Strategia Bezpieczeństwa Narodowego RP z 2014 r.....	173
Zakończenie.....	175
Bibliografia.....	176
Potencjał militarny – atrybut rosyjskiej mocarstwowości (Malina Kaszuba)...	179
Wprowadzenie.....	180
Potęga państwa.....	180
Znaczenie czynnika militarnego w polityce rosyjskiej.....	181
Reforma Sił Zbrojnych Federacji Rosyjskiej.....	182
Strategiczne Siły Jądrowe.....	186
Rosyjskie bazy wojskowe za granicą.....	188
Podsumowanie.....	191
Bibliografia.....	191
Ukraińska <i>мятежевойна</i>. Rosja i bezpieczeństwo Polski (Kazimierz Kraj)....	195
Wprowadzenie.....	196
Wojny asymetryczne i hybrydowe.....	197
Mała wojna i młajieżewojna.....	201
Czy Rosja zagraża bezpieczeństwu Polski?.....	208
Podsumowanie.....	211
Bibliografia.....	213
Aneksja Krymu w kontekście rosyjskiej polityki morskiej (Marek Ilnicki)	215
Wprowadzenie.....	216
Potęga morska Federacji Rosyjskiej.....	217
Rosyjsko-ukraińska rywalizacja o Flotę Czarnomorską.....	219
Marynarka Wojenna Federacji Rosyjskiej 1992–2011.....	222
Doktryna Morska Federacji Rosyjskiej.....	225
Flota Śródziemnomorska Federacji Rosyjskiej.....	230
Podsumowanie.....	234
Bibliografia.....	236
Bibliografia.....	241
Noty biograficzne.....	253
Indeks osób.....	255